

SDP: n puoluevaltuusto 4.3.2009

Puheenjohtaja Jutta Urpilainen

Toveri puheenjohtaja, hyvät ystävät, toverit, bästa kamrater,

”Minulla on mennyt kaikki luottamus tulevaisuuteen.”

Näin aloitti edellisviikon maanantaina keskustelun kanssani kuopiolainen palkansaajamies, joka ei nähnyt omassa tai yhteisessä tulevaisuudessamme paljoakaan hyvää. Hän oli huolissaan siitä suunnasta, johon Suomi on menossa.

Pidämme tämän puoluevaltuuston kokouksen hyvin poikkeuksellisessa tilanteessa. Talous taantuu, työttömyys kasvaa ja maan hallitus kääntää selkänsä sopimiselle ja luottamukselle, joiden varassa Suomen menestystarinaa tähän saakka on rakennettu.

Sovittamalla yhteen erilaisia tavoitteita on yhteiskunnassamme rakennettu laaja luottamus ja yhteinen tahtotila. Lakkoja ei ole juuri nähty, kun suomalaiset ovat voineet luottaa yhteisesti sovittuihin sopimuksiin ja eri osapuolia on asioiden valmistelussa avoimesti kuultu. Nyt hallituksen ideologinen valinta on purkaa tämä yhteistyö.

SDP irtisanoutuu nyt ja jatkossa sopimusyhteiskunnan romuttamisesta. Meille oikeudenmukaisuuden, yhteisvastuun ja tasa-arvon liikkeenä on tärkeää pystyä yhdessä edistämään yhteiskunnan kokonaisuutta. Vain yhdessä pystymme pitämään kaikista yhteiskuntamme jäsenistä huolta. Luottamus, jonka hallitus on nyt murtanut, täytyy rakentaa uudelleen.

Hyvät ystävät,

Talous- ja työllisyystilanne on vakava. Bruttokansantuote supistuneen tänä vuonna ainakin ennakoitua 4 prosenttia. Finanssikriisi on muuttumassa työllisyyskriisiksi, joka suistaa myös kunnat entistä suurempiin talousvaikeuksiin. Palkansaajien tutkimuslaitoksen ennusteen mukaan työttömyys kasvaa kymmeneen prosenttiin. Sekin saattaa osoittautua varovaiseksi arvioksi.

Jo yli 30 000 suomalaista on joutunut työttömäksi. Ensimmäiseksi työttömiksi joutuvat erityisesti nuoret. Nuorisotyöttömyys on kasvanut vuoden takaisesta jopa 33%. Olisikin tärkeää huolehtia siitä, että mahdollisimman moni nuori saisi tänäkin kesänä kesätöitä. Oman urapolun löytäminen vahvistaisi luottamusta tulevaisuuteen ja yhteiskuntaan.

Työttömyyden lisääntyessä olisi tärkeää huolehtia työvoimatoimistojen henkilö- sekä koulutusresursseista. Hallitus kuitenkin on edelleen leikkaamassa niitä 50 miljoonalla eurolla. Se, kertooko tämä enemmän hallituksen heikosta kyvystä oikeaan analyysiin vai armottoman kovasta asenteesta työttöminä olevia suomalaisia kohtaan, jää jokaisen oman arvelun varaan. Selvää on se, että ideologisten veronkevennyksien ja eläkkeiden leikkaamisen sijaan tarvitsemme nyt määrätietoisia ja voimakkaita toimia työllisyyden lisäämiseksi. Työllä Suomi on rakennettu ja työllä rakennetaan myös maamme tulevaisuus.

Hyvät ystävät,

Hallituksen talouspolitiikka ei tuota tuloksia. Suhdannetilanteesta huolimatta rahaa ohjataan ideologisista syistä ylisuuriin veronkevennyksiin, jotka sitten kuitataan elvytyksenä. Ne eivät kuitenkaan toimi. Epäluottamuksen vallitessa säästäminen yleisty.

SDP har presenterat ett tydligt program med åtgärder för att lösa krisen. Vi har föreslagit att de massiva skattesänkningarna delvis borde upphävas och att de resurserna som då frigörs borde riktas till att stöda kommunerna, så att vi kan trygga välfärdsservicen.

Regeringen har viftat bort oron om den kommunala ekonomin som skrämselfaktik, ända tills de senaste veckorna.

SDP on esittänyt selvän ohjelman toimista, joilla kriisiä pitäisi hoitaa. Olemme esittäneet massiivisten veronkevennysten osittaista perumista ja vapautuneiden resurssien ohjaamista kuntien tukemiseen, jotta voimme turvata hyvinvointipalvelut. Hallituksesta huoli kuntataloudesta on kuitattu pelotteluna aina viime viikkoihin saakka. Nyt tiedämme, mikä on ollut totuus.

Lomautetuille suomalaisille olemme esittäneet mahdollisuutta kouluttautumiseen jo lomautuksen aikana. Rakennusalan taantuessa SDP on puolestaan vaatinut mittavia panostuksia julkisiin investointeihin eli koulujen, päiväkotien ja vanhainkotien korjaamiseen sekä liikenneinvestointeihin ja kohtuuhintaisten vuokra-asuntojen rakentamiseen. Näiden asioiden kohdalla hallituksessa on riittänyt puhetta, mutta tuloksena on ollut vähän villoja. Näin ollen moni koululainen käy jatkossakin koulua kosteusvaurioista kärsivässä koulurakennuksessa.

Taluskriisi koskettaa kovimmalla tavalla yhteiskuntamme heikompiosaisia. Hyvinvointipalvelujen rapautuessa erityisesti lapset, vanhukset ja sairaat maksavat hallituksen huonon talouspolitiikan laskua. Tämä on väärin. SDP on toistuvasti vaatinut pienituloisten eläkeläisten, opiskelijoiden, työttömien sekä lapsiperheiden toimeentulon parantamista. Olemme esittäneet kuntaveron perusvähennyksen nostamista 3000 euroon. Tästä aiheutuvat tulomenetykset kompensoitaisiin kunnille. Hallituksen olisi päätettävä kunnallisveron perusvähennyksen tuplaamisesta välittömästi maaliskuun kehysriihessä. Tämän taantumien maksamiehiksi eivät saa

joutua yhteiskunnan kaikista heikompiosaiset lapsiperheet, eläkeläiset, työttömät ja opiskelijat. Tämä näyttää unohtuneen myös hallituspuolue Vihreiltä.

Hyvät ystävät,

SDP peräsi syksyllä selvitystä talouskriisin vaikutuksista kuntapalveluihin ja meitä syytettiin pelottelusta. Tänään tiedämme, että kuntien verotulot tulevat supistumaan 500 miljoonaa euroa tänä vuonna. Aika on siis todistanut huolestumme perustelluksi. Odotamme yhä, puoli vuotta myöhemmin hallitukselta toimenpiteitä.

Kunnat vastaavat lastemme kouluista ja päiväkodeista sekä isovanhempiemme vanhainkodeista. Näin ollen kuntien taloustilanteella on suora yhteys läheistemme hyvinvointiin. Kuntien toimintamenojen ennustetaan kasvavan tänä vuonna 1500 miljoonalla eurolla. Tämä kasvattaa verotulojen ja toimintamenojen erotuksen 2 miljardiin euroon. Hallitusta tämä ei huoleta.

Palveluja eniten käyttävät ihmiset kärsivät kuitenkin kuntien palvelujen leikkaamisesta. Vanhukset, lapset ja sairaat ovat tämän laskun maksajia. Yhä useampi lapsi käy koulua suuremmassa oppilasryhmässä ja vanhus odottaa pidempään pääsyä lääkärin vastaanotolle. Monessa Suomen kunnassa on laadittu tai laaditaan parhaillaan leikkauslistoja, jotka koskevat terveystalouksia, kouluja ja vanhustenpalveluja. Tilanne on useassa kunnassa vakava ja täysin hallituksen tiedossa. Silti mitään ei tapahdu.

SDP on johdonmukaisesti esittänyt kuntien voimakasta tukemista. Hallitus taas on johdonmukaisesti väistänyt sen faktan, että elvytys olisi tehokasta toteuttaa nimenomaan kuntien kautta. Näin on toimittu esimerkiksi Norjassa, jossa on sosialidemokraattinen pääministeri. Viimeksi tämän on todennut muun muassa keskustalaisen Pellervon tutkimuslaitoksen tutkija. Onko ideologinen tarve heikentää

julkista sektoria ja edetä kohti minivaltiota niin vahva, että kunnat ajetaan tieteen tahtoen toimintansa supistamiseen?

On ennen kuulumatonta, että hallitus asettaa maltillisen ja pitkän palkkaratkaisun ehdoksi kuntien lisätuelle. Kokoomuksen ennen eduskuntavaaleja markkinoima tasa-arvotupo kääntyykin leikkuriksi niin hoitoaloilla kuin muissakin kuntapalveluissa, mikäli työntekijät eivät hyväksy tinkimistä palkankorotuksista. Tämä politiikkariihen päätös tulee olemaan ikävä yllätys monelle kunnan työntekijälle.

Hyvät ystävät,

Hallituksella oli politiikkariihessä mahdollisuus harjoitetun talouspolitiikan täydelliseen uudelleenarviointiin ja kurssinmuutokseen. Tämä olisi ollut perusteltua toimintaympäristön voimakkaan muutoksen johdosta. Sen sijaan, hallitus teki lisää huonoja päätöksiä. Se päätti yksipuolisesti ja ylimielisesti ilmoittaa suomalaisille palkansaajille, että eläkeikää nostetaan.

Tavoite pidentää ihmisten aikaa työelämässä on yhteinen. Ratkaisu yksipuolisesti leikata eläkkeitä on puolestaan erittäin huono. Se ei edistä suomalaisten jaksamista työssä, vaan saattaa jopa heikentää työllisyysastetta, kun ihmiset yllättävän pakkoratkaisun myötä hakeutuvat suunnittelemaansa aiemmin eläkkeelle. SDP haluaa, että ihmiset jaksavat työssä pidempään, mutta jaksamista ei määrätä pakolla. Tarvitaan ennen kaikkea työelämän kehittämistä, kuntoutusmahdollisuuksien lisäämistä sekä erityistä tukea ikääntyneille työntekijöille vaikka työaikajousten avulla. Paperipäätöksellä eläkkeellejäämisikä ei nouse.

Målsättningen att förlänga yrkeskarriärerna är gemensam. Lösningen att ensidigt skära i pensionerna är i sin tur dålig. Beslutet uppmuntrar inte finländarna att orka bättre i arbetslivet, utan kan i stället försämra sysselsättningsgraden, när människor

överraskade av tvångslösningen söker sig i pension tidigare. Förlängningen av yrkeskarriärerna lyckas i förstahand genom att utveckla arbetslivet. Ju bättre en arbetstagare orkar på jobbet, desto längre kan han fortsätta i arbetslivet. Med pappersbeslut höjs inte den åldern då man går i pension.

Hallitus syyttä suotta syyllistää työuransa loppua lähestyviä työntekijöitä. Työelämän vaatimusten koventuessa kukaan ei varmasti pahuuttaan jää pois työelämästä, vaan lopen uupuneena. Raskasta työtä tekevä sairaanhoitaja, siivooja tai metallityöntekijä yllättyi pahemman kerran kuullessaan hallituksen päätöksestä. Hallituksen yllätyspäätös lisäsi epäluottamusta koko eläkejärjestelmää kohtaan.

Hallituksen yksipuolinen tapa sanella eläkeratkaisu rikkoo arvokkaan sopimisen perinteen. Suomessa työeläkkeiden maksajat eli työntekijät ja työnantajat ovat olleet mukana sopimassa uudistuksista. SDP:lle kolmikantainen yhteistyö on arvokas työväline ja malli, jonka avulla pitäisi jatkossakin eläkejärjestelmää uudistaa.

Ajankohtaisessa keskustelussa on jäänyt vähälle se huomio, että Sosialidemokraatit onnistuivat estämään pääministerin Vanhasen tilaamat esitykset irtisanomissuojan ja eläkkeiden heikentämisestä sekä suurituloisten veronalennuksesta jo vuoden 2006 ns. Vihriälän globalisaatioraportissa. Nyt sama keskustalainen pääministeri keksi uudelleen Rukan ladulla ajatuksen eläkeiän nostamisesta. Tämä tapahtui ilman neuvotteluja työmarkkinajärjestöjen kanssa ja on esimerkki hallituksen ylimielisyydestä. Opposition syrjäyttäminen sata-komiteasta ja haluttomuus yhteistyöhön talouskriisin hoitamisessa kuuluvat samaan sarjaan. Mikäli eri mieltä olevat jatkossakin suljetaan kategorisesti neuvottelupöytien ulkopuolelle, niin kovin yksinäistä tulee olemaan pääministerillä toivotalkoissa.

SDP:n on hallituksen eläkeleikkauksen jälkeen hyvin vaikea enää ajatella harjoittavansa yhteistyötä hallituksen kanssa. Laajalta yhteistyöltä on nyt syöty pohja

pois. Luottamus on murrettu. SDP tekee kaikkensa estääkseen hallituksen eläkeleikkauksen. Pääministeri totesi, että eläkeiän nostaminen koskettaa kaikkia suomalaisia. Näin on. SDP haastaakin suomalaiset kansanliikkeeseen hallituksen saneluratkaisun torjumiseksi. Tähän voi tulla mukaan muun muassa tällä viikolla avattavien nettisivujen kautta.

Hyvät ystävät,

Kamppailua suomalaisen työntekijän oikeuksista on käyty viime aikoina myös Euroopan tasolla. Euroopan parlamentin konservatiivien tavoite työntekijöiden oikeuksien murentamisesta työaikadirektiivin muodossa kaatui sosialidemokraattien vankkaan vastarintaan. Tulevan kesän vaalit jatkavat tätä kamppailua.

Ensi kesäkuussa maailman taloutta horjuttavan finanssikriisin alkamisesta on kulunut runsas puoli vuotta ja jälkijärityksen aallot talouden lamana ja työttömyytenä vahvistuvat. Aamun lehti luetaan yhä useammassa keittiön pöydässä loppuun saakka. Miten meidän kylällä on käymässä, meneekö tehdas konkurssiin, tuleeko naapuri lomautetuksi ja miten käy oman perheen toimeentulon?

Kesän europarlamenttivaalit ovat poliittisen keskustelun ja päättämisen paikka. Niissä ratkaistaan rakennetaanko jatkossa ihmisten Eurooppaa vai markkinavoimien Eurooppaa. Me kannatamme työntekijöiden oikeuksien vahvistamista, emme niiden heikentämistä. Me kannatamme ihmisten Eurooppaa, jossa on hyvä elää ja tehdä työtä.

SDP hyväksyy tänään Euroopan parlamenttivaalien ohjelman. Työllisyys, tasa-arvoiset julkiset palvelut ja ympäristön kestävä kehitys ovat meidän Eurooppamme laatusanat. Haluaisin nostaa ohjelmastamme esille kaksi tärkeää näkökulmaa: vihreän talouskasvun ja finanssimarkkinoiden sääntelyn.

SDP godkänner idag vårt program för Europaparlamentsvalet. Sysselsättningen, jämlika offentliga tjänster och miljöns hållbara utveckling är kvalitetsord i vårt Europa. Från vårt program vill jag lyfta fram två viktiga perspektiv.

Me haluamme synnyttää Eurooppaan työllisyysopimuksen ja uutta vihreää taloudellista kasvua. Uusi kasvu voi perustua vain tulevaisuuden luonnonvaroja säästävän kasvustrategiaan. Uudet innovaatiot, kestävän kehityksen teknologia, uudet tuotteet ja palvelut voivat nostaa Euroopan maailmantalouden veturiksi. Vihreä kasvu on maailmanlaajuinen mahdollisuus yhdistää uusien työpaikkojen luominen ilmastonmuutoksen torjuntaan. Tähän mahdollisuuteen SDP haluaa tarttua tosissaan ja olla rohkea edelläkävijä.

Kansainvälisen talouden osalta esitämme, että kansainvälisille rahoitusmarkkinoille luodaan vahva, tehokas ja toimintakykyinen valvontajärjestelmä. Kansainvälisestä valuuttarahasto IMF:stä on kehitettävä keskeisin kansainvälisiä rahoitusmarkkinoita valvova elin ja sen toiminta on demokratisoitava.

Veronkierto, veroparatiisit ja valuuttakeinottelu eivät kuulu oikeudenmukaiseen Eurooppaan. Valuuttakeinotteluun on puututtava lainsäädännöllä ja verotuksella. Harmaa talous ja rahanpesu on kitkettävä. Korruptiolle ei ole Euroopassa mitään sijaa.

Euroopan unioni on meille ainutlaatuinen mahdollisuus. Eurooppa on meille yhteisöllisyyttä, jossa yhdessä sopimalla ja tekemällä rakennetaan luottamusta ja hyvinvointia. Haluamme oikeudenmukaisen ihmisten Euroopan.

Hyvät ystävät,

Antiikin Rooman monitaituri Cicero totesi aikoinaan, että ”oikeudenmukaisuuden perusta on luottamus”. Näinhän se on. Nyt tuo perusta on murrettu. SDP ei lähde hallituksen epäoikeudenmukaisten päätösten äänettömäksi yhtiömieheksi. Me olemme valmiita taistelemaan hallituksen väärää päätöksiä vastaan.

Nyt on se hetki, kun testataan, mikä puolue on aidosti palkansaajan asialla. SDP oli palkansaajan puolella, kun vuonna 1917 päätettiin 8 tunnin työpäivästä. Vuonna 1965 sovittiin sosialidemokraattien johdolla työaikasopimus, joka teki työviikosta viisipäiväisen. 1990-luvun porvarihallituksen yrittäessä murtaa työttömyysturvaa, SDP oli palkansaajan tukena. Niin myös tänään, 4.3.2009, on SDP se puolue, joka on palkansaajan asialla. SDP seisoo SAK:n, STTK:n ja Akavan rinnalla 2 miljoonan suomalaisen palkansaajan tukena.

Politiikka on arvovalintoja. Tapaamani kuopiolaismiehen, eikä kenenkään muunkaan suomalaisen pidä vaipua epätoivoon. Yhdessä me selviämme, toinen toistamme tukien. Me kuljemme eteenpäin – kohti parempaa.